

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****BEKİR ARI BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2017/22268
Karar Tarihi : 7/9/2021

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN

Üyeler : Muammer TOPAL

Recai AKYEL

Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Selahaddin MENTEŞ

Raportör : Mahmut ALTIN

Başvurucu : Bekir ARI

Vekili : Av. Algan GÜLTAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, malikin ifraz talebi üzerine bedelsiz olarak yola terk edilen taşınmazın terk amacına aykırı olarak kullanılması nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 3/5/2017 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

A. Uyuşmazlığın Arka Planı

8. Başvurucu, İzmir'in Aliğa ilçesi Kültür Mahallesi'nde bulunan 61.389 m² yüz ölçümündeki 4346 parsel sayılı taşınmazın malikidir.

9. Başvurucunun ifraz talebi üzerine 26/6/1981 tarihli Aliğa Belediyesi (Belediye) Encümen kararıyla anılan parselin ifrazının yapılmasında sakınca olmadığına karar verilmiştir.

10. 24/7/1981 tarihli Encümen kararıyla da anılan parselin 21.654 m²lik alanının bedelsiz olarak yola terkinine karar verilmiştir.

11. Bu Encümen kararları doğrultusunda ihdas, tevhit ve yola terk işlemleri yapılmış ve anılan parsel 78 kısma ifraz edilerek 14/8/1981 tarihinde tapuya tescil edilmiştir. Yola terk edilen 21.654 m²lik alanın bir kısmı yol ve park alanı olarak kullanılmıştır.

12. 20/1/1987 tarihinde onaylanan 1/1.000 ölçekli uygulama imar planında yola terk edilen alan *sosyal kültürel tesis alanı* olarak planlanmıştır. Sonrasında 13/10/1998 tarihli Encümen kararıyla bu alanda ihdas işlemi yapılarak 908 ada 1 parsel oluşturulmuştur. Daha sonra 22/1/2008 tarihli Encümen kararıyla yola terk, ihdas ve tevhit işlemi yapılarak 908 ada 3 parsel oluşturulmuştur.

13. Yoldan ihdas ile oluşturulan 3.379 m² yüz ölçümündeki taşınmaz, Belediye adına *avlulu kârgir düğün salonu* olarak tapuya tescil edilmiştir.

B. Tazminat Davası Süreci

14. Başvurucu, bedelsiz olarak yola terk ettiği taşınmazın terk amacına uygun kullanılmadığını belirterek 19/2/2014 tarihinde Aliğa 2. Asliye Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) tazminat davası açmıştır.

15. Mahkemece 25/3/2015 tarihinde davanın reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde, bedelsiz olarak yola terk edilen taşınmazın şarta bağlı olarak terk edildiğinin kanıtlanmadığı ve bedelsiz olarak terk edilen yerler hakkında mülkiyet iddiasında bulunulamayacağı belirtilmiştir.

16. Temyiz edilen karar, Yargıtay 5. Hukuk Dairesince (Daire) 21/2/2017 tarihinde onanmıştır. Kararın gerekçesinde 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 35. maddesi uyarınca özel parsellasyon sonucunda malikin muvafakatiyle kamu hizmet ve tesislerine ayrılmış yerler için eski malikleri tarafından mülkiyet iddiasında bulunulamayacağı belirtilmiştir.

17. Onama kararı başvuru vekiline 3/4/2017 tarihinde tebliğ edilmiştir.

18. Başvurucu 3/5/2017 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

19. Bireysel başvuru tarihinden önce başvuru, karar düzeltme talebinde bulunmuştur. 27/6/2018 tarihinde Daire karar düzeltme talebinin reddine karar vermiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

20. Konu hakkında ilgili ulusal hukuk için bkz. *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras*, B. No: 2014/11994, 9/3/2017, §§ 26-32.

B. Uluslararası Hukuk

21. Konu hakkında ilgili uluslararası hukuk için bkz. *Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.*, B. No: 2016/3592, 29/5/2019, §§ 19-25.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

22. Mahkemenin 7/9/2021 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

23. Başvurucu, başvuru konusu taşınmazın 1981 yılında yol yapılması için Belediyeye bağışlandığını ve bir süre *yol ve park alanı* olarak kullanıldığını ancak daha sonra 1987 yılında uygulama imar planında bu alanın *sosyal kültürel tesis alanı* olarak planlandığını ve üzerine düğün salonu yapıldığını belirtmiştir.

24. Başvurucu ayrıca yola terk edilen taşınmazın düzenleme ortaklık payı (DOP) olarak değerlendirilmesi gerektiğini, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca umumî hizmet alanı olarak ayrılan yerlerin ayrıldığı hizmetlerle ilgili tesislerden başka maksatlarla kullanılamayacağını ancak Belediyenin anılan taşınmazı rant sağlamak amacıyla düğün salonu olarak kullandığını vurgulamıştır.

25. Başvurucu bununla birlikte 1987 yılında yapılan uygulama imar planı değişikliğinin gerekli ve zorunlu olup olmadığı konusunda Mahkemeden araştırma yapılmasını istemesine rağmen yapılmadığını ifade etmiştir.

26. Başvurucu sonuç olarak bu gerekçelerle mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

27. Anayasa'nın "*Mülkiyet hakkı*" kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

28. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirilmesi ile bağılı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucu, mülkiyet hakkının ihlali iddiası yanında ayrıca adil yargılanma hakkının da ihlal edildiğini ileri sürmektedir. Ancak başvuruçunun şikâyetinin özü itibarıyla ilgili olduğu mülkiyet hakkının ihlali iddiası kapsamında incelenmesi uygun görülmüştür.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

29. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Mülkün Varlığı

30. Mülkün varlığıyla ilgili genel ilkeler *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras ve Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.* kararlarında belirtilmiştir.

31. Somut olaya konu taşınmazın 21.654 m²'lik kısmı, başvuru tarafından 1981 yılında bedelsiz olarak yola terk edilmiş ve başvuru adına olan sicil kaydı terkin edilmiştir.

32. Anayasa Mahkemesi norm denetime ilişkin bir kararında köy ve belediye sınırları içinde kapanmış yollarla yol fazlalarının köy veya belediye namına tescil olunmasını öngören 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanunu'nun 21. maddesinin Anayasa'ya aykırı olmadığı tespitini yaparken rıza gösterilerek yola terk edilen taşınmazların durumunu da değerlendirmiştir (AYM, E.2011/23, K.2012/3, 12/1/2012). Anayasa Mahkemesi, hukukumuzda bağışlananın şarta bağılı olarak yapılmasının da mümkün olduğunu hatırlatmış ve malikin bağışladığı taşınmazın yol dışında başka bir amaç için kullanılmamasını istemesi durumunda şarta bağılı bağışlama yapma imkânına sahip olduğunu ifade etmiştir. (benzer yöndeki kararlar için bkz. *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras*, § 50; *Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.*, § 41).

33. Somut olayda ihtilaf konusu taşınmaz, yol yapılması için Belediyeye terk edilmiş ancak Belediye tarafından *sosyal kültürel tesis alanına* dönüştürülmüştür. Bu itibarla söz konusu taşınmaz yönünden başvuruçunun Anayasa'nun 35. maddesi kapsamında mülkünün varlığında bir tereddüt bulunmamaktadır.

b. Müdahalenin Varlığı ve Türü

34. Somut olayda, taşınmazın yola terk edilen kısmının kısa bir süre terk amacına uygun kullanılmasından sonra imar durumunun *sosyal kültürel tesis alanına* dönüştürülmesinin mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiği kuşkusuzdur.

35. Başvuruçunun yola terk ettiği taşınmazın Belediye tarafından yol olarak kullanılmayıp *sosyal kültürel tesis alanına* dönüştürülmesinin mülkten yoksun bırakma

olarak değil mülkiyetten barışçıl yararlanma hakkına müdahale kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır (benzer yöndeki kararlar için bkz. *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras*, § 63; *Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.*, § 44).

c. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

36. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

37. Anayasa'nın 35. maddesinde, mülkiyet hakkı sınırsız bir hak olarak düzenlenmemiş; bu hakkın kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlandırılabilceği öngörülmüştür. Mülkiyet hakkına müdahalede bulunulurken temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesinin de gözönünde bulundurulması gerekmektedir. Dolayısıyla mülkiyet hakkına yönelik müdahalenin Anayasa'ya uygun olabilmesi için kanuna dayanması, kamu yararı amacı taşıması ve ayrıca ölçülülük ilkesi gözetilerek yapılması gerekmektedir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, B. No: 2014/1546, 2/2/2017, § 62).

i. Kanunilik

38. Mülkiyet hakkına yönelik müdahalelerde ilk incelenmesi gereken ölçüt kanuna dayalı olma ölçütüdür. Bu ölçütün sağlanmadığı tespit edildiğinde diğer ölçütler bakımından inceleme yapılmaksızın mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılacaktır. Müdahalenin kanuna dayalı olması, iç hukukta müdahaleye ilişkin yeterince ulaşılabilir, belirli ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir (*Türkiye İş Bankası A.Ş.* [GK], B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44; *Ford Motor Company*, B. No: 2014/13518, 26/10/2017, § 49; *Necmiye Çiftçi ve diğerleri*, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55).

39. Somut olayda başvuru tarafından açılan tazminat davası 2942 sayılı Kanun'un 35. maddesine dayanılarak reddedilmiştir. Dolayısıyla başvurunun mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin 2942 sayılı Kanun'un 35. maddesine dayandığı anlaşıldığından müdahalenin kanuni bir dayanağının bulunduğu kuşkusuzdur.

ii. Meşru Amaç

40. Anayasa'nın 13. ve 35. maddeleri uyarınca mülkiyet hakkı ancak kamu yararı amacıyla sınırlandırılabilir. Kamu yararı kavramı, mülkiyet hakkının kamu yararının gerektirdiği durumlarda sınırlandırılması imkânı vermekle bir sınırlandırma amacı olmasının yanı sıra mülkiyet hakkının kamu yararı amacı dışında sınırlanamayacağını öngörebilen ve bu anlamda bir sınırlama sınırı oluşturarak mülkiyet hakkını etkin bir şekilde korumaktadır. Kamu yararı kavramı, devlet organlarının takdir yetkisini de beraberinde getiren bir kavram olup objektif bir tanıma elverişli olmayan bu ölçütün her somut olay temelinde ayrıca değerlendirilmesi gerekir (*Nusrat Külâh*, B. No: 2013/6151, 21/4/2016, §§ 53, 56; *Yunis Ağlar*, B. No: 2013/1239, 20/3/2014, § 28, 29).

41. Yola terk edilen taşınmazın yol olarak tahsis edilmesinin kamu yararına yönelik olduğunda kuşku bulunmamaktadır. Ancak 20/1/1987 tarihli uygulama imar planında söz konusu taşınmazın imar durumu *sosyal kültürel tesis alanı* biçiminde değiştirilmiştir. Somut olayda müdahalenin niteliğini ve olayın koşullarını dikkate alan Anayasa Mahkemesi, meşru amaç unsurunu müdahalenin ölçülülüğü ile birlikte sorgulayarak sonuca varacaktır (benzer yöndeki kararlar için bkz. *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras*, § 75; *Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.*, § 50).

iii. Ölçülülük

(1) Genel İlkeler

42. Son olarak kamu makamlarınca başvuruçunun mülkiyet hakkına yapılan müdahaleyle gerçekleştirilmek istenen amaç ile bu amacı gerçekleştirmek için kullanılan araçlar arasında makul bir ölçülülük ilişkisinin olup olmadığı değerlendirilmelidir.

43. Ölçülülük ilkesi *elverişlilik*, *gereklilik* ve *orantılılık* olmak üzere üç alt ilkedен oluşmaktadır. *Elverişlilik* öngörülen müdahalenin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, *gereklilik* ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, *orantılılık* ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir (AYM, E.2011/111, K.2012/56, 11/4/2012; E.2014/176, K.2015/53, 27/5/2015; E.2016/13, K.2016/127, 22/6/2016, § 18; *Mehmet Akdoğan ve diğerleri*, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 38).

44. Orantılılık ilkesi gereği kişilerin mülkiyet hakkının sınırlandırılması hâlinde elde edilmek istenen kamu yararı ile bireyin hakları arasında adil bir dengenin kurulması gerekmektedir. Bu adil denge, başvuruçunun şahsi olarak aşırı bir yüke katlandığının tespit edilmesi durumunda bozulmuş olacaktır. Müdahalenin orantılılığını değerlendirirken Anayasa Mahkemesi bir taraftan ulaşılmak istenen meşru amacın önemini, diğer taraftan da müdahalenin niteliğini, başvuruçunun ve kamu otoritelerinin davranışlarını gözönünde bulundurarak başvuruçuya yüklenen külfeti dikkate alacaktır (*Arif Güven*, B. No: 2014/13966, 15/2/2017, §§ 58, 60; *Osman Ukav*, B. No: 2014/12501, 6/7/2017, § 71).

45. Anayasa'nın kamulaştırmayı düzenleyen 46. maddesine göre devlet ve kamu tüzel kişileri tarafından yapılabilmesi, kamu yararının bulunması, kamulaştırma kararının kanunda gösterilen esas ve usullerine uyulması, gerçek karşılığın kural olarak peşin ve nakden ödenmesi kamulaştırmanın anayasal öğeleridir. Temel unsurunun *kamu yararı* olduğu kabul edilen kamulaştırma, özel mülkiyet alanına devletin bir müdahalesidir. Kamulaştırma işlemi, taşınmaza el koymaya zorunlu kalındığında kamu yararının özel mülkiyet hakkından üstün tutulduğu durumlarda sınırlı olarak ve Anayasa'da belirlenen usul güvenceleri izlenerek yapıldığında hukuka uygun sayılır (AYM, E.2017/110, K.2017/133, 26/7/2017, § 11).

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

46. Somut olayın elverişlilik ve gereklilik kriterlerinin tartışılmasını gerektiren bir yönü bulunmamaktadır. Asıl tartışılması gereken husus müdahalenin orantılı olup olmadığıdır.

47. Ölçülülüğün üçüncü alt ilkesi olan orantılılık, kamu yararının korunması ile bireyin hak ve özgürlükleri arasında adil bir dengenin sağlanmasını gerektirmektedir. Öngörülen tedbirin maliki olağan dışı ve aşırı bir yük altına sokması durumunda müdahalenin orantılı ve dolayısıyla ölçülü olduğundan söz edilemez. Bu itibarla uygulanan tedbirle başvurularda aşırı ve orantısız bir yük yüklenip yüklenmediğinin tespiti gerekmektedir.

48. Bu aşamada belirtmek gerekir ki taşınmazın kamulaştırma amacı dışında kullanılmakla birlikte kamu yararına yönelik başka bir ihtiyaç için tahsis edilmesi hâlinde yine kamu yararı amacının mevcut olduğu ancak sadece sebebinin değişmiş olduğu kabul edilmelidir. Buna göre Anayasa Mahkemesinin daha önce *Habibe Kalender ve diğerleri* (B. No: 2013/3845, 1/12/2015) kararında taşınmazın kamulaştırma amacına uygun bir şekilde tahsis edilmesinden sonra bu ihtiyaca lüzum kalmaması nedeniyle farklı amaçlarla kullanılmasının somut olayın koşullarına bağlı olarak mülkiyet hakkının gerekliliklerine bir aykırılık teşkil etmeyeceği kabul edilmiştir (*Habibe Kalender ve diğerleri*, §§ 45, 48).

49. Anayasa Mahkemesi daha önce parselasyon ve kamulaştırmanın söz konusu olmadığı *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras* (B. No: 2014/11994, 9/3/2017) kararında taşınmaz üzerindeki üç katlı yapının yenilenmesi amacıyla Belediyeye başvurulması üzerine taşınmazın 154,54 m²lik kısmı *yol olarak kullanılması belediye belediyeyle terk edilmiştir*. Netice itibarıyla yola terk sonrasında imar planında değişiklik yapılarak konut alanına dönüştürülen ve başka bir parsel ile birleştirilen taşınmazın önceki maliklerine iade edilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

50. Benzer şekilde parselasyon ve kamulaştırmanın söz konusu olmadığı *Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.* kararında ise inşaat izni alabilmek için idarenin şart koşması nedeniyle 1996 yılında bedelsiz olarak yola terk edilen taşınmazın uzun süre terk amacına uygun kullanılmaması ve sonrasında 2009 yılında *özel kültürel tesis alanına* dönüştürülmesine rağmen bedelsiz iade edilmemesinden yakınılmıştır. Olayda terk tarihinden bu yana geçen sürenin uzunluğu ve terk edilen taşınmazın bu süre içinde terk amacına uygun kullanılıp kullanılmadığı değerlendirilmeden sadece 2942 sayılı Kanun'un 35. maddesine dayanılarak dava reddedilmiştir. Anayasa Mahkemesince taşınmazın terk amacı doğrultusunda kullanılmaması nedeniyle kamu yararı amacı gerçekleştirilmediği ve ilgili kamu yararı amacı ortadan kalktığı belirtilerek mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır (*Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.*, § 61).

51. Yine Anayasa Mahkemesi parselasyonun olmadığı, kamulaştırmanın söz konusu olduğu *Derya Alpdoğan ve diğerleri* kararında spor alanı olarak kamulaştırılan taşınmazın makul bir süre geçtiği hâlde kamu yararı amacı doğrultusunda kullanılmaması nedeniyle açılan tazminat davası şikâyet konusu edilmiştir. Söz konusu kararda, kamulaştırma tarihinden Anayasa Mahkemesinin karar tarihine kadar aradan geçen on bir yıllık sürede taşınmazın değerinde yaşanan artış dikkate alındığında başvurucuya ödenen kamulaştırma bedelinin taşınmazın gerçek değerini yansıtmaktan uzak kaldığına işaret edilmiştir. Bu doğrultuda başvuru sahiplerinin uğradıkları zararın tazmin edilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin ölçüsüz olduğu sonucuna varılmıştır (*Derya Alpdoğan ve diğerleri*, B. No: 2015/6845, 31/10/2018, § 55).

52. Somut olayda, *Süleyman Oktay Uras ve Sevtap Uras* kararı ve *Özel İstanbul Arel Eğitim Kurumları A.Ş.* kararından farklı olarak başvuru sahibinin ifraz talebi üzerine parselasyon olgusu gerçekleşmiş olup idarenin şart koşması nedeniyle yola terk söz konusu

değildir. Diğer taraftan *Derya Alpdoğan ve diğerleri ile Habibe Kalender ve diğerleri* kararlarında farklı olarak ise başvuru konusu davada, kamulaştırma yerine parselasyon işlemi neticesinde yola terk olgusunun gerçekleştiğine dikkat çekmek gerekir.

53. Olayda başvuru, maliki olduğu 61.389 m² yüz ölçümündeki taşınmazın 21.654 m²lik kısmını ifraz talebi sonrasında yola terk etmiş ancak Belediye tarafından yapılan imar planı değişiklikleriyle taşınmaz *sosyal kültürel tesis alanına* dönüştürülmüş ve daha sonra bu alanın 3.379 m²lik kısmı Belediye adına *avlulu kârgir düğün salonu* olarak tapuya tescil edilmiştir. Bununla birlikte kadastro parseli niteliğindeki 4346 parsel sayılı taşınmazın başvuru talebi üzerine ifrazı sonrasında imar uygulaması yapıldığı ve başvuru taşınmazlarının imar parseli niteliğini kazandığını vurgulamak gerekir. Dolayısıyla terk ve ifraz işlemi sonucu başvurucuya kalan taşınmazların değer kazandığı ve başvuru bu işlem neticesinde ekonomik bir menfaat elde ettiği tartışmasıdır.

54. Anayasa Mahkemesi şarta bağlı bağışlamanın söz konusu olmadığı *Şahin Tosun* (B. No: 2014/10857, 11/1/2017) ve *Buket Baran ve diğerleri* (B. No: 2017/14999, 3/12/2020) kararlarında farklı sonuca ulaşmıştır. *Şahin Tosun* kararında kamu hizmetine tahsis edilmesi şartı koşulmaksızın bağışlanan taşınmazların belediye tarafından üçüncü kişilere devredilmesinin önünde herhangi bir kanuni engelin bulunmadığı vurgulanmıştır. Anayasa Mahkemesi kamu hizmetine tahsis şartı bulunmaksızın bağışlanan ve belediyece üçüncü kişiye devredilen taşınmaz hissesinin başvuru iade edilmemesinin -bu bağışla elde etmeyi amaçladığı tüm yararları kavuştuğu da dikkate alındığında- başvuruyla olağan dışı, aşırı ve ölçsüz bir külfet yüklediği sonucuna ulaşmıştır (*Şahin Tosun*, §§ 49, 50). *Buket Baran ve diğerleri* kararına konu olayda ise başvuru murisi imar planında yeşil alan vasfıyla yer alan taşınmaza ilişkin olarak belediye ile yapmış olduğu anlaşma uyarınca taşınmazın bir kısmını bedelsiz olarak kamuya terk etmiştir. Belediye söz konusu taşınmazı bir vakfa devretmiştir. Anayasa Mahkemesi taşınmazın şartlı olarak bağışlandığının ortaya konulmadığını vurgulayarak mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiayı açıkça dayanaktan yoksun bulmuştur (*Buket Baran ve diğerleri*, §§ 47, 48).

55. Başvuru konusu olayda da başvuru, yola terk ettiği taşınmazın terk amacı dışında kullanıldığını ileri sürdüğünden somut olayda *Şahin Tosun ve Buket Baran ve diğerleri* başvurularında belirtilen ilkelerden ayrılmayı gerektirir bir durum bulunmamaktadır.

56. Sonuç olarak başvuru sahibi olduğu 61.389 m² yüz ölçümündeki taşınmazda yola terk ettiği 21.654 m²lik kısmının *sosyal kültürel tesis alanına* dönüştürülmesi ve daha sonra bu alanın 3.379 m²lik kısmının Belediye adına *avlulu kârgir düğün salonu* olarak tapuya tescil edilmesi mülkiyet hakkına müdahale teşkil etmektedir. Ancak müdahalenin genel bir imar uygulamasının parçası olarak değil söz konusu taşınmazın başvuru talebi üzerine -ekonomik açıdan yarar sağlamak için- parselasyon işleminin yapıldığı dikkate alınmalıdır. Buna göre başvuru, taşınmaz olduğu gibi kullanmak yerine ifraz ettirerek tasarruf ve devir işlemlerinde bulunmayı tercih etmiştir. Öte yandan söz konusu parselasyonun ancak ifraz edilen parseller için taşınmazın bir kısmının yola terki suretiyle yapılabileceği başvuru tarafından öngörülebilir bir durumdur. Bu hâlde *Şahin Tosun ve Buket Baran ve diğerleri* başvurularında belirlenen ilkeler doğrultusunda başvuru kendi isteği ile yapılan ifrazdan elde ettiği menfaat dikkate alındığında mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin başvurucuya aşırı bir külfet yüklediğinden söz etmek mümkün değildir. Bir başka deyişle başvurucuya sağlanan menfaat ile ulaşılmak istenen kamu yararı arasında orantısızlık bulunduğu veya adil dengenin başvuru aleyhine

bozulduğuna ilişkin bir tespit bulunulamamıştır. Bu nedenlerle başvurunun mülkiyet hakkının ihlal edilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

57. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edilmediğine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının **İHLAL EDİLMEDİĞİNE,**

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde **BIRAKILMASINA,**

D. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 7/9/2021 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ